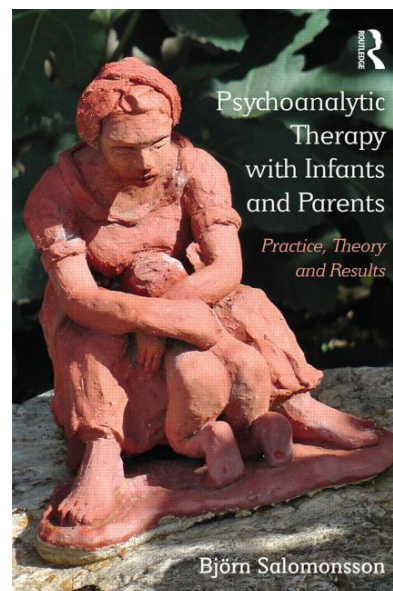

Bokanmälan
Bokanmeldelse

Björn Salomonsson
Stockholm

Psychoanalytic Therapy with Infants and Parents Practice, theory and results

Boken *Psychoanalytic Therapy with Infants and Parents. Practice, theory and results* handlar om *baby worries* och hur man kan hjälpa barn och föräldrar genom psykoanalytisk behandling. Psykoanalytikern Björn Salomonsson har skrivit en fascinerande, lärd och tankeväckande bok om sitt arbete med spädbarn och dess föräldrar och den forskning han gjort. Med uttrycket *baby worries* menar Salomonsson dels när föräldrar oroar sig för sina barn, dels när de små själva är oroliga, har svåra eller oroande upplevelser.

Björn Salomonsson är utbildningsanalytiker och barnanalytiker i Svenska psykoanalytisk föreningen, tillika privatpraktiserande psykoanalytiker och konsulterande psykoanalytiker hos hälsocentret Mama Mia. Han är också forskare vid Department of Women's and Children's Health vid Karolinska sjukhuset.

Boken kan läsas på olika sätt och flera gånger om, beroende på läsarens egna intressen. Den är skriven för terapeuter och analytiker som är intresserade av – eller bara nyfikna på – ett psykoanalytiskt perspektiv på spädbarn och föräldrar. Likaså vänder den sig till terapeuter som arbetar med alla åldersgrupper och i olika inriktningar, par, grup-

per eller individuellt. Författaren skriver att han har ett särskilt skäl att vända sig till denna grupp. Alla terapeuter som arbetar med en vuxen patient får ibland känslan av att prata med ett barn eller till och med en baby.

Författaren skildrar just detta i ett kapitel, där han beskriver hur han kommer ur en svår låsning i arbetet med en vuxen patient, genom att jämföra och använda sig av sina erfarenheter från arbetet med en liten tremånaders pojke. Salomonsson beskriver något han kallar "Babushkaperspektivet" på psyket.

Babushka hänvisar till de trädockor som har ytterligare dockor inuti varandra, de blir mindre och mindre och slutar längst in med en liten fast docka. Den innersta dockan motsvarar den innersta identitetskärnan hos oss alla vuxna, barn och spädbarn.

De innersta dockorna verkar som tysta, men dock med kraftfull styrka, dolda i diffusa symptom, rigida karaktärsdrag och en pessimistisk syn på livet och världen. Terapeuten/analytikern är också som en Babushkadocka vilket kan innebära att mycket tidiga "dockor" blandar sig i arbetet med patienterna. Kontakten med den innersta dockan går inte via explicita minnen utan via rekonstruktioner i en närvarande känsla som är en transformation av en mycket tidig upplevelse.

Att spädbarnet har egna *baby worries* betyder att det tas för givet att spädbarn har ett inre liv. Med en psykoanalytisk term kallas detta för inre representationer, alltså inre föreställningar kopplade till affekter, känslor. Boken understryker att psykoanalytisk teori alltid har antagit att spädbarn skapar inre representationer av sig själv och sina föräldrar. Författaren går nogsamt igenom vad Sigmund Freud skrev om ämnet och det är fascinerande att se hur tidigt Freud beskrev detta fenomen och hur väl det passar in i det arbete som kliniskt beskrivs. Man kan aldrig med visshet veta innehållet i en inre föreställning, men i en psykoanalytisk behandling med spädbarn/förälder kan man göra antaganden. Detta kräver att man också vänder sig direkt till spädbarnet. Barnet förstår inte den innehållsliga innebörden av vad som sägs, men förstår kommunikationen bortom det verbala innehållet. Målet med kommunikationen är att kunna hålla och bära barnets ångest och föräldrarnas känslor

av oro, värdelöshet, ångest, skuld och ilska. Vad analytikern säger till barnet måste vara kongruent, innehåll och känsla måste överensstämma, vara *sincere* och uppriktigt menat. Författaren talar om kommunikationen som musiken i hållandet. Icke-samstämmig kommunikation gör barnet förvirrat och oroligt.

Björn Salomonsson beskriver *indexical and iconical levels* av en intervention vilket skall sammanföras till en symbolisk gestalt. Med *icon*, som jag förstått det, menas imitation och *index* är känslolokopplingar. Hela situationen med babyn är ett nätverk av tecken, känslor och kroppskommunikation som skall beskrivas och förstås av analytikern. Han har sin motöverföring till stor hjälp, tillika kontakten med sin egen Babuschka. Hela denna beskrivning av tidiga kommunikationssätt är utomordentligt intressant, men inte helt lätt. Återigen får läsaren hjälp av de kliniska vinjetterna, att möta Nic en månad, Tina tre månader, Frida tre månader, Karen åtta månader och Beate sexton månader. Likaså om man har eller haft egen kontakt med spädbarn känner man igen alla dessa fenomen.

Om spädbarnet inte får hjälp, kan oron gömma sig eller ge efter för, med en psykoanalytisk term, *primal repression*, urbortträngning. Här kommer lilla Babuschkan igen.

Författaren hävdar i sin bok att klassiska psykoanalytiska begrepp är användbara i dessa terapier. Han går igenom *primal repression*, som nämnts ovan, överföring och den infantila sexualiteten. Han går noggrant och övertygande igenom varje begrepp i olika avsnitt i boken. Likaså de tidiga inre bilderna, representationerna, hur de tidiga minnesspåren och den beledsagande affekten har en objektiv existens och inte kan raderas ut.

Ytterligare avsnitt handlar om vad ett spädbarn förstår och hur behandlingen går till. Till varje avsnitt finns kliniska exempel som både är mycket rörande och övertygande. Det är en glädje att få följa de små och en lättnad att läsa om deras förbättring och framsteg.

I alla dessa avsnitt går författaren också igenom vad forskning, andra teoretiker och inriktningar säger gällande det han skriver. Och på detta sätt blir boken en utomordentlig rik källa till vidareläsning.

Ett långt kapitel i slutet av boken handlar om "fungerar det", som bygger på Björn Salomonssons

egen forskning. Den som är speciellt intresserad av alla dessa diagram och tabeller rekommenderar jag en egen läsning. För mig räcker det att ögna igenom det kapitlet. De kliniska berättelserna, de gedigna kliniska och teoretiska beskrivningarna räcker för mig. Boken är inte lätt att teoretiskt ta till sig, men de kliniska avsnitten hjälper läsaren och är alltigenom fängslande i sig själva.

Jag kan varmt rekommendera denna bok, den kräver sitt arbete, men ger mycket belöning tillbaka.

Kristina Larsson Ribbenstav

Psykoanalytiker IPA, barn-och ungdomspsykoanalytiker
Stockholm
larsson.ribbenstav@telia.com

Björn Salomonsson

Psychoanalytic Therapy with Infants and Parents.
Practice, theory and results.
London and New York 2014: Routledge
ISBN:
978-0-415-71856-1 (hbk)
978-0-415-71857-8 (pbk)
978-1-315-84867-9 (ebk)
Ant. sid. 218